

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет хореографічного мистецтва
Кафедра народної хореографії

**КОЛЕКТИВИ ТА ХОРЕОГРАФИ – ЛІДЕРИ
СВІТОВОГО ТАНЦЮВАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА**

Програма та навчально-методичні матеріали дисципліни
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузь знань 02 Культура і мистецтво
спеціальності 024 Хореографія
освітньої програми Хореографія

Харків, 2025

УДК 793.3(073)

К60

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК (протокол № 15 від 15 травня 2025 р.)

Рецензенти:

Ірина МОСТОВА, кандидат мистецтвознавства, декан факультету хореографічного мистецтва ХДАК, доцент

Катерина БОРТНИК, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри бальної хореографії факультету хореографічного мистецтва ХДАК, доцент

Укладачі:

Олена КУРДУПОВА, старший викладач кафедри народної хореографії ХДАК

Тетяна БРАЦУН, викладач кафедри народної хореографії ХДАК

К60	Колективи та хореографи – лідери світового танцювального мистецтва : програма та навч.-метод. матеріали дисципліни, для здобувачів другого (магістер.) рівня вищ. освіти, галузь знань 02 «Культура і мистецтво», спец. 024 «Хореографія», ОП «Хореографія» /М-во культури та стратег. комунікацій України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т хореогр. мистецтва, Каф. нар. хореогр. ; [уклад. Олена Курдупова, Тетяна Брацун]. — Харків : ХДАК, 2025. — 31 с.
-----	---

Навчальна дисципліна «Колективи та хореографи – лідери світового танцювального мистецтва» знайомить із сучасним станом розвитку хореографічного мистецтва, як важливого явища в світовому культурному просторі, із діяльністю видатних балетмейстерів, танцівників, танцювальних труп світового рівня сучасності.

Дисципліна розрахована на здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, слухачів системи підвищення кваліфікації та післядипломної освіти.

УДК 793.3+792.8].071.2(100)(073)

© Харківська державна академія культури, 2025

© Курдупова О. М.

© Брацун Т. С.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Колективи та хореографи – лідери світового танцювального мистецтва»

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність 024 Хореографія Освітня програма Хореографія	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Ступінь: магістр	26 год.	6 год.
		Семінарські	
		4 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
Вид контролю: екзамен 2 сем.			

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
 для денної форми навчання – 30/60 для заочної форми навчання – 10/80

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета – Знайомство з творчої діяльністю видатних хореографічних колективів, балетмейстерів та танцівників різних країн світу, ознайомлення з історією розвитку, особливостями репертуару відомих хореографічного колективів та театрів світового рівня, ознайомлення з творчою спадщиною видатних хореографів та найкращими виставами різних видів хореографічного мистецтва.

Завдання навчальної дисципліни:

- розглянути історію створення, основні етапи творчої діяльності видатних хореографічних колективів та театрів опери та балету;
- познайомити з діяльністю видатних хореографів ХХ-ХХІ ст. та їх вкладом у загальний розвиток світового сценічного танцювального мистецтва;
- познайомити з творчою діяльністю видатних виконавців ХХ-ХХІ ст. різних видів хореографічного мистецтва;
- познайомити з найбільш відомими виставами, концертними програмами, танцювальними номерами різних видів хореографічного мистецтва;
- поглибити навички аналітичного сприйняття творів хореографічного мистецтва.

III. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Спеціальні компетентності:

СК01. Усвідомлення місця та ролі хореографічної культури у сучасному соціокультурному просторі, здатність виявляти новітні тенденції та перспективні напрями розвитку хореографії.

СК2. Здатність виявляти та вирішувати проблеми (дослідницькі, творчі, організаційні) у сфері фахової діяльності.

СК04. Здатність до художньо-критичної діяльності у сфері хореографії.

СК10. Усвідомлення синтетичної природи хореографічного мистецтва та багатоманітності його можливих зв'язків з іншими мистецтвами у хореографічному творі.

СК11. Здатність створювати хореографічну складову в різних мистецько-видовищних формах.

СК12. Здатність обирати оптимальну стратегію і тактику реалізації творчого проекту.

СК15. Здатність здійснювати художньо-просвітницьку діяльність з метою пропаганди хореографічного мистецтва.

СК 16. Здатність здійснювати захист прав інтелектуальної власності у сфері хореографії.

Програмні результати навчання

ПР1. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для провадження педагогічної, адміністративно-управлінської, балетмейстерської, науково-дослідної діяльності в сфері хореографії.

ПР2. Адаптуватися та діяти в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, генерувати нові ідеї задля вирішення проблемних ситуацій.

ПР4. Використовувати комунікаційні технології для професійних контактів, брати участь у дискусіях з проблем розвитку мистецтва та освіти.

ПР5. Вміти аргументувати, упорядковувати факти, аналізувати, порівнювати, класифікувати, робити висновки у процесі науково-дослідної діяльності.

ПР6. Виявляти тенденції та перспективи розвитку хореографічної культури у процесі аналітичного осмислення подій та фактів минулого та сучасності.

ПР7. Виявляти дослідницькі, балетмейстерські, організаційні, педагогічні проблеми у процесі фахової діяльності, причини їх виникнення, розробляти програми їх вирішення.

ПР8. Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі аналізу феноменів хореографічної культури.

ПР9. Володіти навичками художньо-критичного осмислення

явищ хореографічної культури сучасності в контексті загальнономистецького поступу.

ПР16. Визначати місце та роль хореографічної складової в контексті різножанрового художнього проекту як одного із засобів реалізації творчої ідеї, використовуючи традиційні та альтернативні хореографічні техніки, комплексні прийоми, залучаючи суміжні види мистецтв.

ПР17. Використовувати методи, прийоми, стратегії сучасного менеджменту, розуміти особливості фінансового та адміністративного забезпечення творчого проекту, особливості його реалізації

ПР18. Розробляти та реалізовувати стратегію розвитку професійного та аматорського хореографічного колективу, прогнозувати наслідки організаційно-управлінських, навчально-педагогічних, балетмейстерсько-постановочних рішень; координувати роботу декількох елементів системи (підрозділів, людей тощо) задля реалізації планів.

ПР19. Презентувати власні мистецькі, педагогічні та наукові досягнення, використовуючи різноманітні комунікаційні технології.

Передумови для вивчення

Засвоєнню дисципліни передусе самостійне вивчення інформації стосовно розвитку хореографічного мистецтва ХХ-ХХІ ст., знайомство з діяльністю провідних балетмейстерів та танцівників усіх видів хореографічного мистецтва, перегляд танцювальних вистав, балетів класичної спадщини, концертних програм, уроків, відвідування танцювальних майстер-класів та участь у фестивалях, конкурсах хореографічного мистецтва. Здобуті навички використовуються у виконавській танцювальній практиці, у балетмейстерській та викладацькій діяльності.

Критерієм засвоєння теоретичного та практичного матеріалу дисципліни «Колективи та хореографи – лідери світового танцювального мистецтва» можна вважати досягнення мінімального порогового рівня у 60 балів.

Форми та методи навчання

Форми навчання: лекційні, семінарські заняття та самостійна робота.

Методи навчання: словесні (розповідь, пояснення), наочні (ілюстрація, демонстрація), методи стимулювання і мотивації, методи перевірки знань.

Засоби оцінювання

та методи демонстрування результатів навчання:

- письмове опитування або тестування;
- перевірка виконання завдань самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
- оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських/практичних заняттях.

IV. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна складається з 4 розділів, які містять 19 тем, зв'язаних між собою змістовними складовими.

РОЗДІЛ 1

ПРОВІДНІ БАЛЕТНІ ТЕАТРИ СВІТУ

Тема 1. Національна опера України

Дата заснування (1867 р.) та історія розвитку Національної опери України – Національного академічного театру опери та балету України імені Т. Г. Шевченка.

Діяльність видатних українських балетмейстерів в ХХ ст. В. Вронського, А. Шекери, В. Литвинова та провідних артистів балету І. Лукашової та В. Парсегова, Т. Таякіної та В. Ковтуна, М. Апухтіна, В. Калиновської та інших.

Діяльність художнього керівника балетної трупи А. Рехвіашвілі. Художнє керівництво театру та балетної трупи сьогодні. Особливості репертуару, провідні сучасні артисти балету. Провідні солісти балету К. Кухар та О. Стоянов.

Тема 2. Гранд Опера та Оперний театр Ла Скала

Дата заснування (1669 р.) та історія розвитку Паризької національної опери (Опери Гарн'є).

Діяльність видатних балетмейстерів XVIII ст., XIX ст. Ф. Тальоні, Ж. Перро, А. Сен-Леону. Балетні вистави XIX ст. світового рівня. Балетмейстери XX ст. С. Лифарь, Р. Нуреев та ін.

Художнє керівництво та провідні артисти балет на сучасному етапі. Особливості репертуару, міжнародні зв'язки.

Дата заснування (1778 р.) та історія розвитку Оперного театру Ла Скала. Діяльність видатних балетмейстерів, художнє керівництво та провідні артисти балет на сучасному етапі. Особливості репертуару.

Тема 3. Метрополітен Опера та Ковент Гарден.

Дата заснування (1880 р.) та історія розвитку театру Метрополітен опера. Діяльність видатних балетмейстерів, художнє керівництво та провідні артисти балет на сучасному етапі. Особливості репертуару.

Дата заснування та історія розвитку театру опери та балету Англії – Королівського англійського балету Ковент Гарден. Діяльність видатних балетмейстерів, художнє керівництво та провідні артисти балет на сучасному етапі. Особливості репертуару.

Тема 4. Видатні артисти балету та всесвітньовідомі балетні трупи

Видатні артисти балету світового рівня України, Західної Європи, Америки. Особливості виконавської майстерності.

Практичне заняття 1 - Видатні артисти балету та всесвітньовідомі балетні трупи

РОЗДІЛ 2

**ВСЕСВІТНЬОВІДОМІ КОЛЕКТИВИ
НАРОДНОГО ТАНЦЮ****Тема 5. Національний заслужений академічний ансамбль танцю України ім. П. Вірського та твори П. Вірського**

Історія створення та розвитку ансамблю. Діяльність Павла Вірського, Миколи Болотова, Вахтанга Вронського, Кіма Василенко, Олександра Сегала, Мирослава Вантуха. Стил ь та манера виконання. Особливості репертуару. Світове визнання. Роль ансамблю в збереженні національних традицій українського народу.

Тема 6. Великий академічний слобожанський ансамбль пісні і танцю та твори Б. Колногузенка

Історія створення та розвитку ансамблю. Діяльність Б. Колногузенка. Особливості репертуару.

Тема 7. Національний академічний гуцульський ансамбль пісні і танцю «Гуцулія» та твори В. Петрика

Історія створення та розвитку ансамблю. Діяльність В. Петрика. Особливості репертуару.

Тема 8. Державний академічний ансамбль народного танцю Молдови «Жок» та твори В. Курбета

Історія створення та розвитку ансамблю. Діяльність В. Курбета. Особливості репертуару, світове визнання.

Тема 9. Національний балет Грузії Сухішвілі та твори І. Сухішвілі

Ансамбль народного танца Грузии – Грузинський національний балет Сухішвілі, засновники І. Сухішвілі, Н. Рамішвілі. Керівники на сучасному етапі – І. Сухішвілі, Н. Сухішвілі. Особливості репертуару, світове визнання.

Тема 10. Державний польський ансамбль народної пісні і танцю «Мазовше». Державний ансамбль пісні і танцю «Летува»

Історія створення та розвитку ансамблю народної пісні і танцю «Мазовше», Діяльність Т. Сигетинського, М. Зимінської. Балетмейстер В. Запала. Особливості репертуару, світове визнання. Історія створення та розвитку ансамблю пісні і танцю «Летува». Особливості репертуару.

Тема 11. Угорський державний народний ансамбль

Історія створення та розвитку Угорського державного народного ансамблю. Засновник Миклош Рабаї, керівник танцювальної групи Золтан Матюш. Особливості репертуару, світове визнання.

Тема 12. Національний балет Іспанії

Історія створення та розвитку колективу, особливості організації роботи, репертуар та виконавська манера. Світове визнання.

Тема 13. Видатні балетмейстери народного танцю XX-XXI ст.

Тема розглядається на практичному занятті.

Практичне заняття

РОЗДІЛ 3

ЗРАЗКИ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ

Тема 14. Київ-модерн балет Р. Поклітару

Дата заснування (2006 р.) та історія розвитку труп. Балетмейстерський стиль керівника, склад виконавців. Особливості репертуару.

Тема 15. Сучасні видатні хореографічні колективи Європи та Америки

Історія створення та розвитку, діяльність провідних танцювальних труп Європи та Америки: «Нідерландський театр танцю», «Балет Бежара Лозанна», «Американський театр танцю Елвіна Ейлі», «Танцювальна трупа Марти Грехем», «Танцтеатр Вупперталь», «Батшева» та ін. Особливості репертуару, склад виконавців, світове визнання.

Тема 16. Сучасні мюзикли видатних театрів

Мюзикл як особлива форма театрального мистецтва. Найвідоміші мюзикли: «Кабаре», «Чикаго», «Кішки», «Привид опери», «Нотр дам де парі», «Юнона та Авось».

Тема 17. Видатні хореографічні колективи та їх балетмейстери сучасного танцю різних країн ХХ-ХХІ ст.

Провідні балетмейстери та виконавці сучасних хореографічних колективів, їх роль у розвитку танцювального мистецтва ХХ-ХХІ ст.

Практичне заняття: Видатні хореографічні колективи сучасного танцю різних країн та їх балетмейстери ХХ-ХХІ ст.

РОЗДІЛ 4

БАЛЬНІ ТАНЦІ

Тема 18. Провідні тренери, педагоги бального танцю світу.

Характерні риси та вимоги до техніки виконання танцювальної програми англійської та італійської школи бального танцю.

Видатні викладачі бального танцю – європейська програма: В. Опітц, Дж. Вуд, М. Гацолли, С. Хілер, І. Кобюк, Л. Гладюк, М. Буланій, В. Цихановський та ін.; латиноамериканська програма: Р. Вармей, Е. Сальберг, Ш. Баллас, Є. Кацевман, Д. Бьорнс, В. Новиковський, С. Крикливий, В. Марченко та ін.

Відомі виконавці європейської та латиноамериканської програм.

Практичне заняття: Провідні тренери, педагоги бального танцю світу.

Тема 19. Відомі команди формейшн світу.

Відомі колективи бального танцю в категорії Формейшн та постановки конкурсних програм. Діяльність тренерів.

V. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви розділів та тем	Кількість годин							
		денна форма				заочна форма			
		усь ого	у тому числі			усь ого	у тому числі		
л	п		с.р	л	п		с.р		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 курс 2 семестр									
Розділ 1. Провідні балетні театри світу									
1	Національна опера України	6	2		4	6	0,5		5,5
2	Гранд Опера та Оперний театр Ла Скала	3	1		2	3	0,25		2,75
3	Метрополітен Опера та Ковент Гарден	3	1		2	3	0,25		2,75
4	Видатні артисти балету та всесвітньовідомі балетні трупи	3		1	2	3		1	2
Разом за розділ		15	4	1	10	15	1	1	11
Розділ 2. Всесвітньовідомі колективи народного танцю									
5	Національний заслужений академічний ансамбль танцю України ім. П. Вірського та твори П. Вірського	3	1		2	3	0,25		2,75
6	Великий академічний слобожанський ансамбль пісні і танцю та твори Б. Колногузенка	3	1		2	3	0,25		2,75
7	Національний академічний гуцульський ансамбль пісні і танцю «Гуцулія» та твори В. Петрика	3	1		2	3	0,25		2,75
8	Державний академічний ансамбль народного танцю Молдови «Жок» та твори В. Курбета	3	1		2	3	0,25		2,75

9	Національний балет Грузії Сухішвілі та твори І. Сухішвілі	3	1		2	3	0,25		2,75
10	Державний польський ансамбль народної пісні і танцю «Мазовше». Державний ансамбль пісні і танцю «Летува»	3	1		2	3	0,25		2,75
11	Угорський державний народний ансамбль	3	1		2	3	0,25		2,75
12	Національний балет Іспанії	3	1		2	3	0,25		2,75
13	Видатні балетмейстери народного танцю ХХ-ХХІ ст.	3		1	2	3		1	2
Разом за розділ		27	8	1	18	27	2	1	24
Розділ 3. Зразки сучасної хореографії									
14	Київ-модерн балет Р. Поклітару	3	1		2	3	0,5		2,5
15	Сучасні видатні хореографічні колективи Європи та Америки	18	6		12	18	1		17
16	Сучасні мюзикли видатних театрів	3	1		2	3	0,5		2,5
17	Видатні хореографічні колективи та їх балетмейстери сучасного танцю різних країн ХХ-ХХІ ст.	3		1	2	3		1	2
Разом за розділ		27	8	1	18	27	2	1	24
Розділ 4. Бальні танці									
18	Провідні тренери, педагоги бального танцю світу.	15	4	1	10	15	0,5	1	13,5
19	Відомі команди формейшн світу.	6	2		4	6	0,5		5,5
Разом за розділ		21	6	1	14	21	1	1	19
Усього годин		90	26	4	60	90	6	4	80

VI. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1

ПРОВІДНІ БАЛЕТНІ ТЕАТРИ СВІТУ

Тема 1. Національна опера України

Дата заснування (1867 р.) та історія розвитку Національної опери України – Національного академічного театру опери та балету України імені Т. Г. Шевченка.

Діяльність видатних українських балетмейстерів в ХХ ст. В. Вронського, А. Шекери, В. Литвинова та провідних артистів балету І. Лукашової та В. Парсегова, Т. Таякіної та В. Ковтуна, М. Апухтіна, В. Калиновської та інших.

Діяльність художнього керівника балетної трупи А. Рехвіашвілі. Художнє керівництво театру та балетної трупи сьогодні. Особливості репертуару, провідні сучасні артисти балету. Провідні солісти балету К. Кухар та О. Стоянов.

Тема 2. Гранд Опера та Оперний театр Ла Скала

Дата заснування (1669 р.) та історія розвитку Паризької національної опери (Опери Гарн'є).

Діяльність видатних балетмейстерів ХVІІІ ст., ХІХ ст. Ф. Тальоні, Ж. Перро, А. Сен-Леону. Балетні вистави ХІХ ст. світового рівня. Балетмейстери ХХ ст. С. Лифарь, Р. Нуреев та ін.

Художнє керівництво та провідні артисти балет на сучасному етапі. Особливості репертуару, міжнародні зв'язки.

Дата заснування (1778 р.) та історія розвитку Оперного театру Ла Скала. Діяльність видатних балетмейстерів, художнє керівництво та провідні артисти балет на сучасному етапі. Особливості репертуару.

Тема 3. Метрополітен Опера та Ковенг Гарден.

Дата заснування (1880 р.) та історія розвитку театру Метрополітен опера. Діяльність видатних балетмейстерів, художнє керівництво та провідні артисти балет на сучасному

етапі. Особливості репертуару.

Дата заснування та історія розвитку театру опери та балету Англії – Королівського англійського балету Ковент Гарден. Діяльність видатних балетмейстерів, художнє керівництво та провідні артисти балет на сучасному етапі. Особливості репертуару.

Тема 4. Видатні артисти балету та всесвітньовідомі балетні трупи

Видатні артисти балету світового рівня України, Західної Європи, Америки. Особливості виконавської майстерності.

Практичне заняття: Видатні артисти балету та всесвітньовідомі балетні трупи

РОЗДІЛ 2

ВСЕСВІТНЬОВІДОМІ КОЛЕКТИВИ НАРОДНОГО ТАНЦЮ

Тема 5. Національний заслужений академічний ансамбль танцю України ім. П. Вірського та твори П. Вірського

Історія створення та розвитку ансамблю. Діяльність Павла Вірського, Миколи Болотова, Вахтанга Вронського, Кіма Василенко, Олександра Сегала, Мирослава Вантуха. Стиль та манера виконання. Особливості репертуару. Світове визнання. Роль ансамблю в збереженні національних традицій українського народу.

Тема 6. Великий академічний слобожанський ансамбль пісні і танцю та твори Б. Колногузенка

Історія створення та розвитку ансамблю. Діяльність Б. Колногузенка. Особливості репертуару.

Тема 7. Національний академічний гуцульський ансамбль пісні і танцю «Гуцулія» та твори В. Петрика

Історія створення та розвитку ансамблю. Діяльність В. Петрика. Особливості репертуару.

Тема 8. Державний академічний ансамбль

народного танцю Молдови «Жок» та твори В. Курбета

Історія створення та розвитку ансамблю. Діяльність В. Курбета. Особливості репертуару, світове визнання.

Тема 9. Національний балет Грузії Сухішвілі та твори І. Сухішвілі

Ансамбль народного танца Грузии – Грузинський національний балет Сухішвілі, засновники І. Сухішвілі, Н Рамішвілі. Керівники на сучасному етапі – І. Сухішвілі, Н. Сухішвілі. Особливості репертуару, світове визнання.

Тема 10. Державний польський ансамбль народної пісні і танцю «Мазовше». Державний ансамбль пісні і танцю «Летува»

Історія створення та розвитку ансамблю народної пісні і танцю «Мазовше», Діяльність Т. Сигетинського, М. Зимінської. Балетмейстер В. Запала. Особливості репертуару, світове визнання. Історія створення та розвитку ансамблю пісні і танцю «Летува». Особливості репертуару.

Тема 11. Угорський державний народний ансамбль

Історія створення та розвитку Угорського державного народного ансамблю. Засновник Миклош Рабаї, керівник танцювальної групи Золтан Матюш. Особливості репертуару, світове визнання.

Тема 12. Національний балет Іспанії

Історія створення та розвитку колективу, особливості організації роботи, репертуар та виконавська манера. Світове визнання.

Тема 13. Видатні балетмейстери народного танцю XX-XXI ст.

Тема розглядається на практичному занятті.

Практичне заняття: Видатні балетмейстери народного танцю XX-XXI ст.

РОЗДІЛ 3

ВРАЗКИ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ

Тема 14. Київ-модерн балет Р. Поклітару

Дата заснування (2006 р.) та історія розвитку труп. Балетмейстерський стиль керівника, склад виконавців. Особливості репертуару.

Тема 15. Сучасні видатні хореографічні колективи Європи та Америки

Історія створення та розвитку, діяльність провідних танцювальних труп Європи та Америки: «Нідерландський театр танцю», «Балет Бежара Лозанна», «Американський театр танцю Елвіна Ейлі», «Танцювальна трупа Марти Грехем», «Танцтеатр Вупперталь», «Батшева» та ін. Особливості репертуару, склад виконавців, світове визнання.

Тема 16. Сучасні мюзикли видатних театрів

Мюзикл як особлива форма театрального мистецтва. Найвідоміші мюзикли: «Кабаре», «Чикаго», «Кішки», «Привид опери», «Нотр дам де парі».

Тема 17. Видатні хореографічні колективи та їх балетмейстери сучасного танцю різних країн ХХ-ХХІ ст.

Провідні балетмейстери та виконавці сучасних хореографічних колективів, їх роль у розвитку танцювального мистецтва ХХ-ХХІ ст.

Практичне заняття: Видатні хореографічні колективи сучасного танцю різних країн та їх балетмейстери ХХ-ХХІ ст.

РОЗДІЛ 4

БАЛЬНІ ТАНЦІ

Тема 18. Провідні тренери, педагоги бального танцю світу.

Характерні риси та вимоги до техніки виконання танцювальної програми англійської та італійської школи бального танцю.

Видатні викладачі бального танцю – європейська програма: В. Опітц, Дж. Вуд, М. Гацолли, С. Хілер, І. Кобюк, Л. Гладюк, М. Буланий, В. Цихановський та ін.; латиноамериканська програма: Р. Вармей, Е. Сальберг, Ш. Баллас, Є. Кацевман, Д. Бьорнс, В. Новиковський, С. Крикливий, В. Марченко та ін.

Відомі виконавці європейської та латиноамериканської програм.

Практичне заняття: Провідні тренери, педагоги бального танцю світу.

Тема 19. Відомі команди формейшн світу.

Відомі колективи бального танцю в категорії Формейшн та постановки конкурсних програм. Діяльність тренерів.

VII. ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

Тема 4. Видатні артисти балету та всесвітньовідомі балетні трупи

Тема 13. Видатні балетмейстери народного танцю ХХ-ХХІ ст.

Практичне заняття 1. Видатні артисти балету та всесвітньовідомі балетні трупи, видатні балетмейстери народного танцю ХХ-ХХІ ст. (2 год. – ДФН, ЗФН)

Мета: визначити особливості творчої діяльності видатних артистів балету та всесвітньовідомих балетних труп, видатних балетмейстерів народного танцю ХХ-ХХІ ст.

Питання:

1. Творча діяльність провідних артистів балету України та світу.
2. Творча діяльність всесвітньовідомих театрів опери та балету.

3. Творча діяльність всесвітньовідомих балетних труп.
4. Творча діяльність всесвітньовідомих балетмейстерів класичного танцю.
4. Творча діяльність видатних балетмейстерів народно-сценічного танцю.
5. Творча діяльність ансамблів народно-сценічного танцю.

Тема 17. Видатні хореографічні колективи сучасного танцю різних країн ХХ- ХХІ ст. та їх балетмейстери.

Тема 18. Провідні тренери, педагоги бального танцю світу.

Практичне заняття 2: Видатні хореографічні колективи сучасного танцю різних країн ХХ-ХХІ ст. та їх балетмейстери. Провідні тренери, педагоги бального танцю світу.

Мета: визначити особливості творчої діяльності видатних балетмейстерів сучасного танцю, провідних колективів сучасного танцю, провідних танцівників та тренерів бального танцю.

Питання:

1. Творча діяльність всесвітньовідомих колективів сучасного танцю.
2. Творча діяльність всесвітньовідомих балетмейстерів сучасного танцю.
3. Творча діяльність провідних танцівників бального танцю.
4. Творча діяльність всесвітньовідомих тренерів, педагогів бального танцю.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

РОЗДІЛ 1

ПРОВІДНІ БАЛЕТНІ ТЕАТРИ СВІТУ

Тема 1. Національна опера України

Самостійна робота студентів: особливості творчої діяльності та репертуару Національної опери України.

Мета: проаналізувати історію розвитку та творчу діяльність Національної опери України.

Завдання:

1. Познайомитися з історією розвитку Національної опери України.
2. Визначити особливості формування репертуару у різні історичні періоди.
3. Визначити балети, створені на сцені Національної опери України, що стали найбільш значними виставами.
4. Познайомитися з діяльністю провідних танцівників та балетмейстерів Національної опери України.
5. Познайомитися з офіційним сайтом Національної опери України.
6. Познайомитися з фото та відеоматеріалами про Національну оперу України.

Тема 2. Гранд Опера та Оперний театр Ла Скала

Самостійна робота студентів: особливості творчої діяльності та репертуару Гранд Опера та Оперного театру Ла Скала.

Мета: проаналізувати історію розвитку та творчу діяльність театрів.

Завдання:

1. Познайомитися з історією розвитку театрів.
2. Визначити особливості формування репертуару театрів у різні історичні періоди.
3. Визначити балети, створені на сцені Гранд Опера та

Оперного театру Ла Скала, що стали найбільш значними виставами.

4. Визначити, який напрям творчою діяльністю є головним для кожного театру (розвиток балетного чи оперного мистецтва).

5. Познайомитися з діяльністю провідних танцівників та балетмейстерів театрів.

6. Познайомитися з офіційним сайтом театрів.

7. Познайомитися з фото та відеоматеріалами театри.

Тема 3. Метрополітен Опера та Ковент Гарден.

Самостійна робота студентів: особливості творчої діяльності та репертуару Метрополітен Опера та Ковент Гарден.

Мета: проаналізувати історію розвитку та творчу діяльність театрів.

Завдання:

1. Познайомитися з історією розвитку театрів.

2. Визначити особливості формування репертуару театрів у різні історичні періоди.

3. Визначити балети, створені на сцені Ковент Гарден, що стали найбільш значними виставами.

4. Визначити, який напрям творчою діяльністю є головним для кожного театру (розвиток балетного, оперного мистецтва чи гастрольні виступи артистів та труп з інших країн).

5. Познайомитися з діяльністю провідних танцівників та балетмейстерів театрів.

6. Познайомитися з офіційним сайтом театрів.

7. Познайомитися з фото та відеоматеріалами театри.

Тема 4. Видатні артисти балету та всесвітньовідомі балетні трупи

Самостійна робота студентів: творча діяльність видатних артистів балету та балетних труп світового рівня.

Мета: проаналізувати особливості творчої діяльності видатних артистів балету світу та балетних труп.

Завдання:

1. Розглянути та проаналізувати характерні риси виконавської

майстерності видатних артистів балету України (Т. Таякіна, В. Ковтун, О. Філіп'єва, Г. Дорош, С. Коливанова, Т. Попеску, К. Кухар, Д. Недак О. Стоянов та ін.).

2. Розглянути та проаналізувати характерні риси виконавської майстерності видатних артистів балету Західної Європи та Америки (Н. Макарова, М. Барішников, М. Фонтейн, Р. Нурєєв, С. Гілем, Х. Донн, М. Луд'є, Д. Сімкін, В. Мунтагіров, Р. Болле, М. Ганьо, Д. Холберг, М. Копланд та інші.)

РОЗДІЛ 2

ВСЕСВІТНЬОВІДОМІ КОЛЕКТИВИ НАРОДНОГО ТАНЦЮ

Самостійна робота студентів до тем 2 розділу: особливості творчої діяльності, репертуару, стилю та манери виконання ансамблю та характеристика творчих постановок видатних балетмейстерів народно-сценічного танцю.

Мета: проаналізувати творчу діяльність, репертуар, стиль та манеру виконання ансамблю та особливості балетмейстерського стилю провідних хореографів народно-сценічного танцю.

Завдання:

1. Розглянути історію створення ансамблю
2. Визначити особливості репертуару.
3. Познайомитися з діяльністю балетмейстерів, які створювали постановки в ансамблі.
4. Визначити характерний стиль та манеру виконання артистів ансамблю.
5. Познайомитися з відеозаписами виступів ансамблю.

Тема 5. Національний заслужений академічний ансамбль танцю України ім. П. Вірського та твори П. Вірського

Тема 6. Великий академічний слобожанський ансамбль пісні і танцю та твори Б. Колногузенка

Тема 7. Національний академічний гуцульський ансамбль пісні і танцю «Гуцулія» та твори В. Петрика

Тема 8. Державний академічний ансамбль народного танцю Молдови «Жок» та твори В. Курбета

Тема 9. Національний балет Грузії Сухішвілі та твори І. Сухішвілі

Тема 10. Державний польський ансамбль народної пісні і танцю «Мазовше». Державний ансамбль пісні і танцю «Летува»

Тема 11. Угорський державний народний ансамбль

Тема 12. Національний балет Іспанії.

Тема 13. Видатні балетмейстри народного танцю ХХ-ХХІ ст. (практичне заняття)

РОЗДІЛ 3

ЗРАЗКИ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ

Тема 14. Київ-модерн балет Р. Поклітару

Самостійна робота студентів: особливості творчої діяльності, репертуару, стилю та манери виконання трупи Київ-модерн балету Р. Поклітару.

Мета: проаналізувати творчу діяльність, репертуар, стиль та манеру виконання творчого колективу.

Завдання:

1. Познайомитися з історією створення та розвитку трупи.

2. Визначити балетмейстерський стиль керівника, склад виконавців.

3. Познайомитися з особливостями репертуару, визначити тематику робіт постановника.

4. Познайомитися з відеозаписами виступів Київ-модерн балету Р. Поклітару.

Література: конспект лекцій, література інформаційні ресурси: 1-9.

Тема 15. Сучасні видатні хореографічні колективи Європи та Америки

Самостійна робота студентів: особливості творчої діяльності, репертуару, стилю та манери виконання видатних

хореографічних колективів Європи та Америки

Мета: проаналізувати творчу діяльність, репертуар, стиль та манеру виконання творчих колективів.

Завдання:

1. Проаналізувати історію створення та діяльності провідних танцювальних труп Європи та Америки: «Нідерландський театр танцю», «Балет Бежара Лозанна», «Американський театр танцю Елвіна Ейлі», «Танцювальна трупа Марти Грехем», «Танцтеатр Вуперталь», «Батшева» та ін.

2. Визначити особливості репертуару, склад виконавців провідних танцювальних труп Європи та Америки.

3. Визначити особливості виразних засобів хореографічних вистав танцювальних труп.

4. Проаналізувати сценографію та костюми вистав танцювальних труп.

5. Познайомитися з відеозаписами виступів танцювальних труп.

Тема 16. Сучасні мюзикли видатних театрів

Самостійна робота студентів: особливості тематики та виразних засобів відомих мюзиклів видатних театрів.

Мета: проаналізувати особливості тематики та виразних засобів відомих мюзиклів видатних театрів.

Завдання:

1. Визначити особливості виразних засобів мюзиклу як окремої форми театральної вистави.

2. Познайомитися з найвідомішими мюзиклами світового рівня: «Кабаре», «Чикаго», «Кішки», «Привид опери», «Нотр дам де парі» та інші.

3. Познайомитися з відеозаписами за темою.

Тема 17. Видатні хореографічні колективи сучасного танцю різних країн та їх балетмейстери ХХ-ХХІ ст. (практичне заняття)

Самостійна робота студентів: Видатні хореографічні колективи сучасного танцю різних країн та їх балетмейстери ХХ-ХХІ ст., які не розглядалися у межах лекційного курсу;

Мета: познайомитися з особливостями творчої діяльності хореографічних колективів сучасного танцю та роботами провідних балетмейстерів, які не розглядалися у межах лекційного курсу; з творчою діяльністю видатних виконавців сучасного танцю світового рівня.

Завдання:

1. Проаналізувати історію створення та діяльність провідних танцювальних труп різних країн:
2. Познайомитися з відеозаписами виступів хореографічних колективів сучасного танцю, які не розглядалися у межах лекційного курсу та відеозаписами виступів видатних виконавців сучасного танцю світового рівня.
3. Проаналізувати особливості стилю та манери виконання видатних хореографічних колективів сучасного танцю та особливості стилю постановчої роботи видатних балетмейстерів сучасного танцю

РОЗДІЛ 4

БАЛЬНІ ТАНЦІ

Тема 18. Провідні тренери, педагоги бального танцю світу. (практичне заняття)

Самостійна робота студентів: Провідні тренери, педагоги бального танцю світу.

Мета: познайомитися з відомими школами, колективами, виконавцями, тренерами та педагогами бального танцю ХХ-ХХІ ст.

Завдання:

1. Познайомитися з характерними рисами техніки виконання танцювальної програми англійської школи бального танцю.
2. Познайомитися з характерними рисами техніки виконання танцювальної програми італійської школи бального танцю.
3. Проаналізувати діяльність видатних викладачів бального танцю – європейська програма: В. Опітц, Дж. Вуд, М. Гацолли, С. Хілер, І. Кобюк, Л. Гладюк, М. Буланій, В. Цихановський та ін.; латиноамериканська програма: Р.

Вармей, Е. Сальберг, Ш. Баллас, Є. Кацевман, Д. Бьорнс, В. Новиковский, С. Крикливий, В. Марченко та ін.

4. Відомі виконавці європейської та латиноамериканської програм.

Тема 19. Відомі команди формейшн світу.

Самостійна робота студентів: Відомі команди формейшн світу.

Мета: проаналізувати творчу діяльність відомих команди формейшн світу та їх тренерів.

Завдання:

1. Познайомитися з діяльністю відомих колективів бального танцю в категорії Формейшн.
2. Познайомитися з відеозаписами виступів відомих колективів бального танцю в категорії Формейшн.
3. Проаналізувати особливості хореографічних композицій відомих колективів бального танцю в категорії Формейшн.

VIII. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ ФОРМИ КОНТРОЛЮ

1. Історія створення та розвитку Національної опери України (характеристика сучасного репертуару, художнє керівництво та провідні артисти балету, видатні балетмейстери).
2. Історія створення та розвитку Паризького театру Опера Гарн'є (характеристика сучасного репертуару, провідні артисти балету, видатні балетмейстери).
3. Історія створення та розвитку театру Ла Скала (характеристика сучасного репертуару, провідні артисти балету, видатні балетмейстери).
4. Історія створення та розвитку театру Метрополітен Опера (характеристика сучасного репертуару, провідні артисти балету, видатні балетмейстери).
5. Історія створення та розвитку театру Ковент Гарден (характеристика сучасного репертуару, провідні артисти

балету, видатні балетмейстери).

6. Видатні артисти балету та балетмейстери світового рівня України.
7. Видатні артисти балету світового рівня Західної Європи та Америки.
8. Історія створення та розвитку Національного заслуженого академічного ансамблю Танцю України ім. П. Вірського.
9. Характеристика творчих робіт П. Вірського.
10. Характеристика творчих робіт М. Вантуха
11. Історія заснування та розвитку Великого академічного ансамблю пісні і танцю.
12. Характеристика творчих робіт Б. Колногузенка.
13. Історія заснування та розвитку Державного академічного ансамблю народного танцю Молдови «Жок» та характеристика творчих робіт В. Курбета
14. Історія заснування та розвитку Державного польського ансамблю пісні й танцю «Мазовше»
15. Історія заснування та розвитку Угорського державного народного ансамблю.
16. Історія заснування та розвитку Національного балету Грузії та характеристика творчих робіт І. Сухішвілі.
17. Історія заснування та розвитку Національного балету Іспанії.
18. Всесвітньовідомі ансамблі народно-сценічного танцю.
19. Історія заснування та розвитку Київ-модерн балету.
20. Історія заснування та розвитку NDT. Роботи видатних балетмейстерів в репертуарі цього театру.
21. Історія заснування та розвитку Американського театру танцю Елвіна Ейлі та характеристика постановок Елвіна Ейлі.

22. Історія заснування та розвитку «Балету Бежара Лозанна» та характеристика постановок М. Бежара.
23. Історія заснування та розвитку танцювальної трупи Бат-Шева та характеристика робіт А. Нааріна.
24. Історія заснування та розвитку Martha Graham Dance Company та характеристика робіт М. Грем.
25. Всесвітньовідомі трупи сучасного танцю.
26. Всесвітньовідомі мюзикли.
27. Видатні викладачі та виконавці бального танцю.
28. Відомі команди формейшн світу.

ІХ. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Робота на практичному занятті – 20 балів (40 балів)
 Перевірка самостійної роботи – 5 балів за розділ (20 балів)
 Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю – 60 балів.
 Підсумковий контроль – 40 балів
 Всього: 100 балів

Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Розділ 4	Екзамен	Сума
Робота на практичному занятті – 10	Робота на практичному занятті – 10	Робота на практичному занятті – 10	Робота на практичному занятті – 10	40	100
Перевірка самостійної роботи – 5	Перевірка самостійної роботи – 5	Перевірка самостійної роботи – 5	Перевірка самостійної роботи – 5		
15	15	15	15		

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	

74-81	C	задовільно	зараховано
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

1. Пакет навчально-методичного забезпечення: робоча програма; силабус; конспект лекцій; інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять, самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
2. Фото та відеоматеріали – демонстраційний матеріал.

X. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Колногузенко Б. М. Види мистецтва та хореографії : метод. посіб. Харків : ХДАК, 2009, 2014
2. Колногузенко Б. М. Сучасний танець та методика його викладання : конспект лекцій для студентів хореогр. від-нь мистец. та пед. вищ. навч. закл. II–IV рівня акредитації / Б. М. Колногузенко, І. І. Макарова ; М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Харків. обл. осередок Нац. хореогр. спілки України. — Харків : Слово, 2015. — 136 с.
3. Колногузенко Б. М. Сучасний танець та методика його викладання : конспект лекцій для студентів хореогр. від-нь мистец. та пед. вищ. навч. закл. II–IV рівня акредитації / Б.

М. Колногузенко, І. І. Макарова ; М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Харків. обл. осередок Нац. хореогр. спілки України. — Харків : Слово, 2015. — 136 с.

4. Колногузенко Б.М. Хореографічне мистецтво: зб. ст. Харків: ХДАК, 2008
5. Лифар С. Спогади Ікара [Електронний ресурс] К. : Пульсари, 2007

Додаткова

1. Бурбан В. Світ у полоні українського танцю: 25 лютого 2005 року виповнилося 100 років з Дня народження П. Вірського - геніального українського хореографа / В. Бурбан // Культура і життя. 2005. № 6/8. С. 2.
2. Вадясова Н. В. Мистецько-педагогічна школа видатного діяча української культури Мирослава Вантуха / Н. В. Вадясова – Київ : НАКККіМ, 2012
3. Вірський Павло : життєвий і творчий шлях / упоряд. Ю.В. Вернигор, Є. І. Досенко. Вінниця : Нова Книга, 2012. 320 с.
4. Габорець В. С. Народна за визнанням : до 80-річчя від дня народження К. Ф. Балог (1928). Календар знаменних і пам'ятних дат. Київ, 2008. № 3. С. 58–62.
5. Голдрич О. С. Муза мого життя. Автобіографічний нарис. Львів : СПОЛОМ, 2008. 279 с.
6. Демків Д. П. Ярослав Чуперчук - феномен гуцульської хореографії. Коломия : Вік, 2001. 168 с.
7. Колосок О. П. уклад. Майстри народно-сценічного танцю: бібліогр. довід. – Київ :ДАКККіМ, 2009
8. Литвиненко В. Зразки народної хореографії: підручник / В. Литвиненко – К. : Альтерпрес, 2007
9. Мазур Н. Золоті сторінки українського балетного театру / Н. Мазур // Укр. театр. 2002. № 4/5. С. 12–14.

10. Рой Є. Є. Історико-культурні передумови створення Державного ансамблю танцю України як форми репрезентації національного мистецтва народної хореографії. Вісн. Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. 2019. № 2. С. 323–327.
11. Станішевський Ю. Балетний театр України, 1925–1975. Київ: Музична Україна, 2003. 224 с.
12. Станішевський Ю. Балетний театр України: 225 років історії. Київ: Музична Україна, 2003. 438 с.
13. Станішевський Ю. Національна опера України 2001–2011. Київ: Музична Україна, 2012. 304 с.
14. Станішевський Ю. Національний академічний театр опери та балету України імені Тараса Шевченка: історія та сучасність. Київ : Музична Україна, 2002. 736 с.
15. Туркевич В.Д. Хореографічне мистецтво України у персоналіях: бібліографічний довідник: хореографи, артисти балету, композитори, диригенти, лібретисти, критики, художники. Київ, 1999.
16. Чепалов О. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст. Харків.: ХДАК, 2007. 343 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Колективи та хореографи – лідери світового танцювального мистецтва

Програма та навчально-методичні матеріали дисципліни

Укладачі

**Курдупова Олена Миколаївна, старший викладач
Брацун Тетяна Сергіївна, викладач**

Друкується в авторській редакції

Комп'ютерний набір Курдупова О. М.

Підписано до друку 15.05.25 р.

Формат 60x84/16, Гарнітура «Times». Папір
офсетний. Друк цифровий.

Ум. друк. арк. 1,6 Тираж 50 прим. Зам. № 703 Надруковано в
копіювальному центрі ФОП Іванової М. А, свідоцтво В01 № 057818 м.

Харків, віл. Римарська, 3/5

т. (057) 764-93-64, 755-79-12